

דמות הכוללת ביותר משך כל מהלך המשפט היתה ויקטורין נינו, צעירה בת 26, שהרתייעה, כקולית עין וחייכנית. היא הופיעה בבית המשפט כשהיא לבושה שמלה לבנה — מדי הנשים בבתי-הסדר המצריים. כהפגנת אדיבות, לא הושיבו אותה המצרים יחד עם 10 הנאשמים בתא המסורג, פיגו לה מקום בשורה השנייה, מיד לאחר שורת עורכי-הדין, ליד תא העתונאים. למען הזהיר רות, הושיבו לידה שר המוש.

בדברי התובע, תארה ויקטורין כמרכזת הקבוצה מקשרת בין השליחים מישראל כי עושי-דברם המקומיים. עתון מצרי מצא כי קיים דמיון מה בינה לבין אינגריד ברגמן, כוכבת הקולנוע המפורסמת, הדיבק לה את הכינוי „אינגריד ברגמן הציונית“. עתונים אחרים הפיצו את הכינוי, הוסיפו תמונות וגילויים על הצעירה הקהירית.

הם גילו כי, בו בזמן שניהלה את ענייני „המחתרת“, היתה ויקטורין רשומה כחברה במועדון הליידיז, ביקרה בו לעתים קרובות בית לשחק טניס או לשחות בבריכה. שם, במועדון שנבנה עלידי הצבא האמריקאי בי זמן המלחמה והועבר אהר-כך לאורחים, הכיר רה קציני-צבא מצריים רבים שנהגו לבלות בו שעות פנאי.

ארבעה שמות

כתב אחד העתונאים: „בחורה מוזרה זו אהבה את ההרפתקה. היא לא הסתפקה בשם אחד, כפי שמסתפק כל אדם רגיל. גם לא בשניים. לויקטורין נינו היו עוד שלושה שמות: שמה הרשמי במחתרת היה מארסל; חבריה בארגון קראו לה קלוד, או קלודס.“

עתונאי אחר, כתב השבועון אחת סאעה, הוסיף פירושים משלו: „ויקטורין נינו או מינית דרך הפעולה של הציונים. באמצעות תה לכדי ברשתם את הצעירים התמימים שביצעו את זממם. כרגיל, סמכו הציונים על בחורה ועל כסף. ויקטורין נינו היתה בוחרת בבחורים מתוך חוג מכריה, מציגה אותם לפני מפקדי הארגון, אלה היו מעמידים לרשות הבחורים כסף, מזמינים אותם לבלות, מעמידים לרשותם דירה. לויקטורין היה מפיח תח של אותה דירה. היא היתה מבלה בה את ימי סוף-השבוע. מפקדי הארגון היו מריצים לצעירים על הצורך לשפר את מצב יהודי מצרים, ליצור יחסים תקינים בין ישראל ומצרים. הבחורים היו מאמינים להם. עד אשר, ללא כל אזהרה מוקדמת, היו המפקדים דורשים מהם לבצע פעולות חבלה. הבחורים, אשר היו כבר נתונים במלכודת ואשר

אינגריד ברגמן הציונית

לידה היו פונחים כמה עתונים ערביים. לפני כניסת השופטים היתה עסוקה בקריאתם. התכופתי קדימה ושאלתי אותה: „היי, ויקטורין! את קוראת ערבית? אם כן, למה אמרת בחקירה שאינך משיבה לדעת ערבית? היא הביטה בי בעיניה הכחולות. פירש מבטה היה ברור מאד: מה איכפת לך? הכיתי עד ההפסקה. אחר נתתי לצלם ש צלם אותה. „אנא, ויקטורין, אמרתי לה, חייכי מעט. יש לך חיוך כל כך יפה.“ תחילה התנגדה, אך לבסוף חייכה. הצלם צילם אותה. פניתי אליה שוב: „הגידו ויקטורין, האם יש לך תקווה לצאת זכאית מכל העניינים?“

צחוק נוקשה

היא הביטה אלי במירות וצחוק נקשה מרץ מבין שפתיה: „זכאית? אני? בתנועות מתוחות הוציאה מכיס שמלתה סיגריה מעור כהה. הדליקה אותה והחלה לשאוב מלאך הריאת עשן. כאשר עישנה את החצי, כיבדה את הסיגריה החזרה את הבהירות לכיסה. הצעתי לה את הפיטת-הסיגריות שלי. היא סירבה. אכן, בחירה גאה כמו שר היא ויקטורין זו, שעשנה את מלאכת הציונים... שאלתי אותה: „מדוע לא בא איש מבני משפחתך לבית המשפט? האם אין הם מעוניינים בגורלך?“

עצבות עמוקה השתלטה עליה: „אין לי כל קרובים. דורי נפטרו תוך חודש אחד, לא מזמן. אני עזבתי את קהיר ונסעתי לחוף הים כדי לשכוח את הצרות שלי. שם עצרה אותי המשטרה.“

„אם כן, מי שכר לך עורך דיין? שאלתי. איש לא שכר אותה. בית המשפט מינה אותי להגן עלי. באמת יפה מאד מצדו.“

יש לי רק שאלה אחת, המשכתי: „מדוע ניסית להתאבד בשעת החקירה? מדוע קפצת מן הקומה השנייה של מטה המשטרה באלכסנדריה?“

„מפני ששוב לא היה טעם לחיימי, ענתה היא... היתה זו תשובה מוזרה מפי בחורה צעירה ויפה — תשובה של אדם שהקדיש את כל חייו למטרה מסוימת ונכשל, תשובה של מרגל שנחטף בקלקלתו...“

סעולה ילדותית

בר אחד היה ברור מהרגע הראשון: היא גיחוך שברוב טענות התביעה. קשה היה לתאר שקביצת „מרגלים מסוכנים“ תפעל כן צורה הילדותית-כמעט, בה פעלו ככוכב הדי

ויקטורין נינו, המכונה מארסל, המכונה קלוד, המכונה קלודט כפי שצומוה בבית המשפט. למטה: אומנת בשעת ההפסקה, בחברת סניגורה המצרי.

נאשמים. עתונאים זרים ומשקיפים דיפלומטיים קהיר, שעקבו תחילה אחרי המשפט ללא פרשנות, הסיקו את המסקנה כעבור כמה ימים: לא היה כאן שום ארגון מרגלים. לכל היותר, קבעו, היו העצורים חוג ציוני רגיל, בעל מטרות מופשטות.

הדעה התבססה עדי כדי כך שאפילו הן שלטונות המצריים החלו מבינים כמה מגורי חכם עמדתם. שר-הדרכה נאלץ לצאת בנאום ארוך נגד הציונות. מאמרי-הסברה ביקשו לשכנע את יהודי מצרים כי משפט-הראווה לא היה מכוון נגד הקהילה היהודית וכי הציונות היתה, בראש וראשונה, אויבת הן קהילה היהודית המצרית.

כתב זכי עורכי, מי שהיה יושב-ראש הסיינט המצרי: פרשת המחתרת הציונית מעניינת כל אורח. אולם מעל לכל, חייבת היא

לא רצו לוחר על חיי ההוללות, לא יכלו להשתחרר, עשו את אשר נדרש מהם.“ המשין אותו כתב: „גם כאשר נשלחו המרגלים הצעירים להכשרה בישראל, היו הציונים ממשוכים באותו טיפול, שולחים את הכהורים ללמוד סופיגריפיה, אלחוט, צילום — הכל מידי בחורות יפות.“

כתב אחר, שהצליח להתקרב לצעירה כי שעת המשפט ולהחליף עמה כמה מילים. תיאר דפגישה כחוויה עמוקה. כתב סופר אל-מוסאור: „היא ישבה ממש לידי. ראשה נשען על אגרופה הימני. אצבעות ידיה הן שמאלית תופסו בעצבנות על ספסל-העץ הן כהה. ביני לבינה הפריד רק השטר המזויין. עיניה הכחולות היו נעוצות בחלל שמעל לראשי השופטים. מחשבותיה היו רחוקות מן המציאות של בית-המשפט. מי יודע על מה חשבה המרגלת היפה?“